

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 602

van **CATHY COUDYSER**

datum: 11 maart 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Topstukkenroute - Stand van zaken

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 656 van 20 mei 2020 heeft minister Demir verduidelijkt dat op 13 van de 45 Vlaamse Meesterssites die deel uitmaakten van het 'Vlaamse Meesters in situ'-project, een kunstwerk aanwezig is dat op de Vlaamse Topstukkenlijst staat en dat bij de selectie van sites de conditie waarin het in situ werk zich bevindt, de manier waarop het wordt gepresenteerd en hoe die kan geoptimaliseerd worden, heeft meegespeeld.

In hun antwoorden op mijn vragen om uitleg nr. 2273 van 28 mei 2020 en nr. 2274 van 2 juni 2020 gaven zowel minister Jambon als minister Demir aan het idee van een topstukkenroute genegen te zijn en bereid te zijn samen met minister Diependaele na te gaan of het mogelijk en financieel haalbaar is om een vervolgproject op te stellen voor het 'Vlaamse Meesters in situ'-project van Openbaar Kunstbezit Vlaanderen om zodoende een duurzame ontsluiting van topstukken en een goede zorg voor het behoud en veiligheid van het erfgoed te combineren.

Mits de aanwezigheid van een lokaal draagvlak en met inbegrip van de lokale partners zou Toerisme Vlaanderen investeren in de verdere ontsluiting van Vlaamse Meesterssites, en de Topstukkenlijst kan volgens de minister een belangrijke basis bieden voor de selectie van nieuwe sites.

In de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed staat te lezen dat minister Jambon het ruim verspreiden van een op het brede publiek gerichte Topstukkenpublicatie, het verder ontwikkelen van de online Topstukkendatabank tot een performant communicatiemiddel en de organisatie van bijzondere 'topstukmomenten' beschouwd als opportuniteiten, en daarbij verwijst de minister naar de relevante expertise die Openbaar Kunstbezit Vlaanderen ter zake heeft opgebouwd (in het kader van het toeristische hefboomproject Vlaamse Meesters in situ).

Op 22 februari jl. heeft minister Demir in haar antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 1910 bevestigd dat het 'Vlaamse Meesters in Situ'-project zal worden voortgezet en dat het een kwalitatieve opschaling zal krijgen op het vlak van branding, communicatie, promo en ontsluiting. Met een nieuwe communicatiestrategie is het de bedoeling om de bekendheid van het project te vergroten en om de unieke meerwaarde uit te spelen van Vlaamse Meesters op bijzondere plekken. Toerisme Vlaanderen zal daarbij maximaal inzetten op participatie om samen met enthousiaste plekhouders en alle relevante partners tot het beoogde resultaat te komen. Als bedenker en uitvoerder van het hefboomproject is Openbaar Kunstbezit Vlaanderen vanzelfsprekend een prioritaire partner bij de voortzetting van het project.

1. Kan er meer toelichting worden gegeven bij de verschillende facetten van de kwalitatieve opschaling waarin is voorzien voor het project Vlaamse Meesters in situ en worden verduidelijkt hoe de verschillende Vlaamse administraties (Toerisme Vlaanderen, Onroerend Erfgoed en Cultuur) daarbij precies betrokken zijn? Welke kostprijs staat precies tegenover de geplande investeringen (met inbegrip van de verduidelijking van de financiële bijdrage van elke administratie)?
2. Welke specifieke taken bij de voortzetting van dit project worden toebedeeld aan Openbaar Kunstbezit Vlaanderen?
3. Op welke timing wordt gemikt om de kwalitatieve opschaling van Vlaamse Meesters in situ rond te hebben?
4. Zal er naast kwalitatieve opschaling van het reeds gevormde netwerk van religieuze erfgoedsites ook ingezet worden op een uitbreiding van dit netwerk met nieuwe sites? Zo ja, kan worden verduidelijkt via welke methodiek de zoektocht naar nieuwe sites vorm zal krijgen (top down methodiek (lijst met interessante sites wordt opgemaakt waarna contact wordt opgenomen met lokale spelers om te polsen naar draagvlak) versus bottom-up (lancering van oproep om kandidaturen te sprokkelen die dan nadien worden getoetst aan bepaalde criteria)? Zo niet, waarom (nog) niet?
5. Zijn er daarnaast concrete plannen voor de opmaak van (een nieuwe) Topstukkenpublicatie (voor brede communicatie) en/of de organisatie van bijzondere topstukmomenten waarnaar minister Jambon verwijst in zijn strategische visienota? Kan het opzet van deze bijzondere topstukmomenten meer in detail worden toegelicht? Welke taakafspraken zijn daaromtrent gemaakt tussen zowel de administraties onderling alsook met private spelers (zoals Openbaar Kunstbezit Vlaanderen en eventuele andere partners)?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (256), Zuhal Demir (602), Matthias Diependaele (277)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 602 van 11 maart 2022

van **CATHY COUDYSER**

1. Enerzijds zal de relance-oproep Vlaamse Meesters van Toerisme Vlaanderen voorzien dat plekhouders een projectvoorstel kunnen indienen met het oog op de opschaling van de bezoekersbeleving van hun site om zo een belangrijke rol te vervullen binnen het project 'Vlaamse Meesters in situ'.

Anderzijds werd door Toerisme Vlaanderen voorgesteld om een projectbudget van 500.000 euro van de relancemiddelen Vlaamse Meesters te reserveren om de kwalitatieve opschaling, ontsluiting en promo door te voeren om 'Vlaamse Meesters in situ' als overkoepelend project binnen de beleidsperiode op te leveren. Deze opschaling zal door middel van een overheidsopdracht gebeuren nadat de voorgestelde middelen goedgekeurd zijn. De inzet van de middelen past binnen het relancebeleid om Vlaamse Meesters op bijzondere plekken toegankelijk te maken voor internationale bezoekers en om het imago van Vlaanderen als unieke erfgoedbestemming op te schroeven.

Vlaamse Meesters in situ wordt door Toerisme Vlaanderen zelf gecontinueerd, waarbij zelf in de middelen wordt voorzien. Concrete afspraken met de andere administraties zijn nog niet gemaakt. Toerisme Vlaanderen bekijkt hoe de geplande Topstukkententoonstelling een momentum kan zijn voor Vlaamse Meesters in situ en hoe beide acties elkaar kunnen versterken.

2. Met Openbaar Kunstbezit Vlaanderen wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarbij Toerisme Vlaanderen optreedt als opdrachtgever en OKV als ondersteunende partner met de volgende rollen:

1. Advies verstrekken
2. Aanleveren content oud hefboomproject (teksten, beelden, audiovisueel materiaal)
3. Productie content (teksten, aankoop beeldmateriaal)
4. Basis infrastructuurontsluiting

3. Het project Vlaamse Meesters in situ zal binnen deze beleidsperiode opgeleverd worden conform de afspraken betreffende de inzet van de relancemiddelen. Toerisme Vlaanderen heeft als doel om in 2023 het project te lanceren, met dien verstande dat de volledige oplevering in verschillende fasen zal verlopen en sites stelselmatig gekoppeld zullen worden aan het netwerk van bijzondere plekken verspreid over Vlaanderen.

4. Draagvlak is cruciaal voor het project Vlaamse Meesters in situ, dat het initiatief faciliteert van plekhouders en lokale netwerken die hun erfgoed in de kijker willen spelen. Vlaamse Meesters in situ wordt dan ook participatief opgevat. Samenwerkingsverbanden zijn zeer belangrijk. Toerisme Vlaanderen onderzoekt hoe bijv. musea, universiteiten, onderzoekscentra, kerkfabrieken, erfgoedgemeenschappen en toeristische partners een rol kunnen opnemen als trekker van een site binnen het project. Het is ook de bedoeling om het project kwantitatief op te schalen.

Kandidaat sites kunnen zich steeds aanmelden bij Toerisme Vlaanderen indien zij interesse hebben. Toerisme Vlaanderen zal op zijn beurt ook pro-actief contact opnemen met potentiële sites met de vraag om toe te treden tot het netwerk. Voor de finale selectie werd een kwaliteitskader uitgewerkt met een set van criteria.

5. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) werkt naar aanleiding van het 20-jarig bestaan van het Topstukkendecreet aan een nieuwe Topstukkenpublicatie, die tijdens de Topstukkententoonstelling (2023-2024) zal worden voorgesteld. Het 20-jarig bestaan van het Topstukkendecreet in 2023 is een mooie gelegenheid om het topstukkenbeleid in de kijker te zetten. Welke organisatie de opdracht zal krijgen om de publicatie uit te geven, staat nog niet vast. Hiertoe zal een overheidsopdracht worden uitgeschreven.

Topstukmomenten zijn momenten waarbij topstukken in de kijker worden gezet. Dat kan gaan van persmomenten (bv. bij aankoop van een nieuw topstuk, bij de terugkeer van een topstuk na restauratie, etc.) tot de opening van de topstukkententoonstelling, gepland voor 2023 in het MAS. Doel van deze 'topstukmomenten' is om een of meerdere topstukken letterlijk en figuurlijk in de kijker te zetten. Concrete taakafspraken met 'vaste partners' zijn hierover niet gemaakt. Dat hangt vanzelfsprekend van doel en plaats van zulk moment en van het topstuk zelf af.

Het Departement CJM heeft een overeenkomst lopen met OKV om in elk nummer van het tijdschrift ook aandacht te wijden aan één of meerdere topstukken.